

De vaste commissie voor Financiën heeft op 30 september 2024 enkele vragen en opmerkingen aan de Minister en de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd over brieven met betrekking tot vergaderingen van de Eurogroep en Ecofinraad (Kamerstuk 21 501-07, nrs. 2064, 2066 en 2067), alsmede over een brief met betrekking tot de Vierde aanvullende Europese begroting 2024 en Raadspositie Europese jaarbegroting 2025 (Kamerstuk 21 501-03, nr. 185).

De voorzitter van de commissie,
Nijhof-Leeuw

De griffier van de commissie,
Weeber

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de stukken met betrekking tot de Eurogroep/Ecofin en hebben daarover nog een aantal vragen en opmerkingen.

Stabiliteits- en Groeipact (SGP)

De leden van de VVD-fractie willen weten aan welke Europese begrotings-eisen Nederland wel voldoet en aan welke niet. Wat zijn daarvan de gevolgen en risico's?

Er wordt voor 2025 voldaan het EMU-tekort en EMU-schuld, zo merken deze leden op. Wat is de oorzaak dat in het concept budgettair structureel plan de netto primaire uitgaven t/m 2028 harder groeien (jaarlijks gemiddeld 4,2%) dan de Europese Commissie verstandig acht (3,2%) om op de middellange termijn aan de 3% en 60% te voldoen? Wat gaat het kabinet hier voor de toekomst aan doen?

Waarom heeft het kabinet niet ingezet op een aanpassingsperiode van zeven jaar, waarmee de jaarlijkse begrotingsopgave verminderd wordt? Verwacht het kabinet dat het Nederlandse plan zal worden goedgekeurd? Waar zitten volgens het kabinet de risico's?

De leden van de VVD-fractie merken op dat eerder buitensporige tekorten zijn geconstateerd voor zeven lidstaten, te weten België, Frankrijk, Italië, Hongarije, Malta, Polen en Slowakije. Hiervoor zal een zogeheten correctief uitgavenpad opgesteld worden. Wanneer gaat dit plaatsvinden?

De leden van de VVD-fractie maken zich grote zorgen over de financiële situatie van grote landen als Frankrijk en Italië. Hoe hiermee wordt omgegaan is de eerste test voor de nieuwe begrotingsregels in de eurozone; dat kan maar één keer goed gedaan worden. Frankrijk stevent af op een begrotingstekort van 6%. Wat is de inzet van de Minister voor dit grote risico? Is de Minister bereid deze problematiek te bespreken in de eerstvolgende eurogroep? Zo nee, waarom niet? Hoe ziet het budgettair structureel plan eruit voor Italië en hoe beoordeelt de Minister dat? Wanneer moet Frankrijk uiterlijk haar budgettair structureel plan indienen? Hoe gaat de Minister daar druk op houden?

De leden van de VVD-fractie lezen in het regeerprogramma dat het kabinet het belangrijk vindt dat lidstaten solide financieel-economisch beleid voeren, waaronder het afbouwen van hoge publieke schulden. Kan aangegeven worden hoe het kabinet daar concreet invulling aan gaat geven?

Digitale euro

De leden van de VVD-fractie zijn net als het kabinet van mening dat kwaliteit van het proces van digitale euro belangrijker is dan snelheid. Het kabinet wijst op juiste randvoorwaarden, zoals stevige privacy-waarborgen en proportionele verdeling van kosten. Wat is de totale lijst van randvoorwaarden van het kabinet? Is daarbij ook aandacht voor risico's voor de bankensector (bijvoorbeeld door verplaatsing van spaargelden) en het betalingsverkeer (Nederland heeft nu goedkoop en goed functionerend betalingsverkeer)?

Concurrentievermogen in de eurozone

De leden van de VVD-fractie vinden het belangrijk dat de landen in de eurozone en de gehele Europese Unie concurrerend kunnen blijven en de strategische zelfstandigheid wordt vergroot. Recent heeft de heer Draghi daarover ook een rapport gepresenteerd. Wanneer kan de Kamer de

kabinetsreactie ontvangen? Welke stappen wil dit kabinet zetten om privaat kapitaal meer te mobiliseren, in navolging op het pleidooi van de heer Letta?

In hoeverre gaat er tijdens Eurogroep ook gesproken worden over de problemen in Duitsland en de auto-industrie? Kan de Minister aangeven wat de gevolgen van deze problematiek (kunnen) zijn op de eurozone en Nederland?

De leden van de VVD-fractie constateren dat het rapport-Draghi spreekt over een extreem hoog investeringsbedrag, waarbij Draghi pleit voor gemeenschappelijke schulden. De leden van de VVD-fractie zijn uitgesproken tegenstander van Eurobonds of gemeenschappelijke schulden. Wat zal de inzet van het kabinet zijn?

De leden van de VVD-fractie merken op dat in het regeerprogramma is opgenomen dat het kabinet geen voorstander is van het aangaan van gemeenschappelijke schulden voor nieuwe Europese instrumenten. Waarom is dit beperkt tot «nieuwe Europese instrumenten»? In hoeverre geldt dit ook voor financiering van bestaande Europese instrumenten of het Meerjarig Financieel Kader zelf?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het rapport-Draghi ook spreekt over het voltooiën van de bankenunie en kapitaalmarktunie. Wat is de lijn van het huidige kabinet voor de bankenunie? Het kabinet is van mening dat de kapitaalmarktunie verdiept en geïntegreerd moet worden. Op welke elementen ziet dat? Er zaten in de oorspronkelijke plannen immers ook voorstellen die Nederland minder goed vond, bijvoorbeeld over pensioenen en harmonisatie van wetgeving op het gebied van faillissement. Welke stappen verwacht het kabinet dat in komende jaren genomen gaan worden?

Herstel- en Veerkracht Plan (HVP)

De leden van de VVD-fractie vinden het positief dat het eerste betaalverzoek van Nederland is gehonoreerd. Welke risico's ziet de Minister voor de toekomstige betaalverzoeken?

Het tweede betaalverzoek is ingediend. Hoe groot is de kans op een positieve beoordeling?

De Minister heeft aangekondigd een verzoek tot aanpassing van het huidige HVP van Nederland in te willen dienen. Het gaat dan om de hervorming van de energibelasting, de hervorming van de autobelasting en de vertraging op maatregelen voor de zelfstandigen (arbeidsongeschiktheidsverzekering en aanpak schijnzelfstandigheid). Wanneer komt hierover meer duidelijkheid? Hoe wordt de Tweede Kamer tijdig betrokken bij de aanpassingen?

De leden van de VVD-fractie lezen daarnaast dat Portugal maar liefst 22 maatregelen heeft aangepast in het HVP. Hoe duidt het kabinet dit hoge aantal? Is het kabinet van mening dat er voor deze 22 maatregelen allemaal objectieve omstandigheden zijn om het HVP te wijzigen?

Oekraïne

De leden van de VVD-fractie willen graag weten wat het kabinet vindt van het wetgevingsvoorstel voor het organiseren van het EU-aandeel in het G7-plan. In hoeverre is de zogeheten headroom op de EU-begroting (de marge tussen uitgavenplafond in MFK en de maximale bijdrage van lidstaten vanuit het eigenmiddelenbesluit) inmiddels volledig benut? Wat zijn daarvan de gevolgen?

Klopt het dat op de Nederlandse begroting een nieuwe garantie van 2,135 miljard euro (6,1% van 35 miljard euro) moet worden opgenomen? In hoeverre is daar al op geanticipeerd? Wat zijn de gevolgen van deze nieuwe garantie voor Nederland en de Nederlandse begroting? De leden van de VVD-fractie zijn er voorstander van dat de buitengewone rente-inkomsten op Russische tegoeden beschikbaar komen voor het dekken van de G7 ERA-lening. Hoe gaat dit vorm krijgen? Hoe gaat Nederland dit uitvoeren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Eurogroep/Ecofinraad op 7 en 8 oktober 2024. Deze leden hebben hierover enkele vragen en opmerkingen.

Allereerst hebben de leden van de NSC-fractie vragen over de verdeling van de posten in de Europese Commissie (EC).

De leden van de NSC-fractie willen graag weten wat het verschil is tussen de voorgestelde uitvoerend vicevoorzitters en de tot nu toe bestaande vicevoorzitters van de Europese Commissie. Kan het kabinet dit uitleggen?

Klopt het dat er aan de ene kant sprake is van overlap van bevoegdheden bij de commissarissen en anderzijds versnippering? Geeft dit de Voorzitter van de EC een sterkere positie? Zo ja, op welke manier?

De leden van de NSC-fractie hebben voorts vragen over de portefeuille van de heer Hoekstra.

Kan het kabinet aangeven op welke punten de portefeuille van Wopke Hoekstra gelijk is gebleven en op welke punten deze is gewijzigd?

Op welke manier zal het contact en de samenwerking tussen het Nederlandse kabinet en de Nederlandse eurocommissaris gestalte krijgen?

Klopt het dat de heer Hoekstra niet alleen het emissiehandelssysteem ETS en de energiebelasting in zijn portefeuille heeft, maar ook de vennootschapsbelasting, een internationale belastinghervorming met een minimumtarief, en ook belastingfraude en belastingontduiking? Waarom bestaat de portefeuille van dhr. Hoekstra uit zulke ongelijksoortige beleidsterreinen?

De leden van de NSC-fractie vragen voorts of het Nederlandse kabinet verantwoordelijk voor de uitkomsten van de portefeuillevindeling is. Heeft het kabinet hierover onderhandeld? Of is deze portefeuillevindeling binnen de EC afgesproken?

De leden van de NSC-fractie vragen wat er gebeurt als de goedkeuring van tweederde van de coördinatoren van de politieke groepen in de commissie niet wordt verkregen? Het Europese Parlement kan immers geen goedkeuring onthouden aan individuele commissarissen? Wordt met politieke groepen in dit geval bedoeld de EVP, de S&D en ReNew?

De leden van de NSC-fractie hebben voorts opmerkingen en vragen over Russische tegoeden en Oekraïne.

Wat is de stand van zaken m.b.t. de bevrozingstermijn van de Russische tegoeden voor een periode van 36 maanden, i.p.v. elke keer 6 maanden?

Wat is het standpunt van het kabinet hierin?

Wat is het totaalbedrag van de leningen en de garanties die Nederland en de EU in totaal hebben verstrekt?

Wat is de stand van zaken m.b.t. het geheel confisqueren van de 260 miljard euro aan tegoeden van de Russische Centrale bank? Welke voortgang is hier inmiddels op gemaakt?

De leden van de NSC-fractie vragen voorts wat het totaalbedrag aan leningen is dat de EU aan Oekraïne heeft verschaft. En wat is de totale blootstelling inclusief garanties? Hoe wordt omgegaan met het risico dat Oekraïne (een deel van) deze leningen niet (tijdig) kan terugbetalen?

De leden van de NSC-fractie hebben vragen over het rapport van de heer Draghi.

Deelt het kabinet de kritiek van Draghi op de Europese begroting? Hoe zou deze hervormd en verbeterd kunnen worden?

Deelt het kabinet de probleemanalyse van Draghi op de kapitaalmarktunie en de bankenunie? Steunt het kabinet zijn hervormingsvoorstellen?

Deelt de Minister de probleemanalyse van Draghi wat betreft de kapitaalmarktunie en de bankenunie? Steunt de Minister de hervormingsvoorstellen van Draghi op dit terrein?

Hoe eensgezind zijn de Ecofin en de Eurogroep over deze thema's, zeker bij controversiële onderwerpen zoals gemeenschappelijke EU-schulden, harmonisatie van faillissements-, ondernemings-, of belastingwetgeving, en gemeenschappelijk toezicht op de kapitaalmarkten?

Klopt het dat de uiteenlopende belangen van landen en de nationale belangen de vervolmaking van de kapitaalmarktunie in de weg staan?

Heeft de kapitaalmarktunie dan nog wel toekomst of kan de EC zich beter op iets anders richten?

De leden van de NSC-fractie vragen voorts wie precies de 800 miljard euro van Draghi zouden moeten gaan betalen. Zijn dat de lidstaten? En zou Nederland daar dan ca. 40 miljard euro per jaar aan moeten gaan bijdragen?

Deelt de Minister de kritiek van Draghi op de EU-begroting? Hoe zou de EU-begroting volgens de Minister hervormd moeten worden om deze efficiënter te maken? Maakt Nederland hier een prioriteit van bij de aankomende onderhandelingen over een nieuw meerjarig financieel kader?

De leden van de NSC-fractie hebben voorts vragen over het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP).

Hoeveel ruimte ziet de Minister om met alternatieve plannen te komen om onhaalbare of ongewenste hervormingen te vervangen? Heeft de Minister voorbeelden van andere lidstaten die hervormingen, die niet langer politiek gewenst waren, mochten vervangen door alternatieve voorstellen?

Indien niet behalen van HVP-afspraken leidt tot een korting op de financieringsenveloppe, hoe wordt deze tegenvaller dan opgevangen?

Klopt het dat de lidstaten slechts 23% van de mijlpalen en doelstellingen hebben bereikt? Is de deadline van 2026 nog wel haalbaar of moet deze worden uitgesteld?

Wordt het doorrollen van de HVP-obligaties serieus overwogen? Klopt het dat een eventuele omzetting in eeuwigdurende obligaties ertoe leidt dat de 38 miljard euro die Nederland moet bijdragen komt te vervallen? Maar dat aan de andere kant dan sprake zou zijn van gratis nieuw geld en geldschepping? Zouden dergelijke eeuwigdurende HVP-obligaties behoren tot M1, m², m³ of M4?

Klopt het dat er meerdere mijlpalen zijn waarvan realisatie van de baan is of onzeker is? Klopt het dat het niet alleen gaat over rekeningrijden, maar ook ERTMS (treinbeveiliging), IT voor Defensie, hervorming van de energiebelasting, Wetsvoorstel BAZ (arbeidsongeschiktheid zelfstandigen) en VBAR (schijnzelfstandigheid)?

De leden van de NSC-fractie vragen voorts of het Ministerie van Financiën een lijst heeft met alternatieve plannen om het HVP te wijzigen. Zo ja, kan deze lijst met de Kamer gedeeld worden?

Hoe wordt de Kamer betrokken bij de besluitvorming hierover? Zijn er voorbeelden van andere landen die succesvol heronderhandeld hebben?

Over het Stabiliteits- en groeipact hebben de leden van de NSC-fractie de volgende vragen.

In hoeverre komt het uitgavenpad in het Nederlandse Budgettaire-Structureel Plan overeen met het Uitgavenkader in de Miljoenennota? Wordt in het plan uitgegaan van geraamde begrotingstekorten of van gerealiseerde begrotingstekorten? Klopt het dat dit nogal veel uit kan maken voor de maatregelen die de EC kan treffen?

Klopt het dat Griekenland t/m 2009 een veel te optimistisch beeld gaf van het begrotingstekort en de staatsschuld? Klopt het dat er ook landen zijn die veel te conservatief begroten? Welke instantie houdt er toezicht op de correctie weergave van de overheidsfinanciën?

Wat is de reden dat voor de staatsschuldreductie (1% BBP) een hogere norm wordt gehanteerd dan voor reductie van het begrotingstekort (0,5% BBP)?

Is de verwachting dat het Nederlandse budgettaire-structurele plan zal worden goedgekeurd? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Klopt het dat Nederland zich niet houdt aan de preventieve arm, omdat de oploop van de uitgaven hoger is dan de EC wenst? Klopt het dat de Raad van State dit ook vindt?

De leden van de NSC-fractie vragen voorts hoe het kan dat Frankrijk nu ineens een negatieve koploper is in de EU met het hoogste begrotingstekort van 6% BBP. Zou Frankrijk als een van de founding fathers van de EU niet een voorbeeldfunctie op zich moeten nemen?

Kan de Minister nader ingaan op de informatievoorziening aan de Kamer omtrent de goedkeuring van de budgettaire-structuur plannen van de verschillende lidstaten? Welke afwegingen maakt de Minister bij de beoordeling van deze plannen? Worden daarbij eigenstandige afwegingen gemaakt over de situatie in de lidstaten, of wordt de analyse van de Europese Commissie gevolgd?

Heeft de Minister al contact gehad met de Europese Commissie over het concept Nederlandse plan? Verwacht de Minister dat het Nederlandse plan in de huidige vorm zal worden goedgekeurd? Kan de Minister nader ingaan op de gevolgen indien het plan wordt afgekeurd en Nederland daarmee de preventieve arm schendt? Brengt dit additionele risico's met zich mee indien Nederland onverhoopt ook de correctieve arm overtreedt, bijvoorbeeld in de vorm van boetes met terugwerkende kracht?

De leden van de NSC-fractie vragen voorts waarom het kabinet niet heeft ingezet op een aanpassingsperiode van zeven jaar, waarmee de jaarlijkse begrotingsopgave verminderd wordt.

Tot slot hebben de leden van de NSC-fractie nog enkele vragen over overige onderwerpen.

Is er reeds een aanvraag gedaan voor het Sociaal Klimaatfonds waar Nederland 720 miljoen euro uit zou kunnen krijgen? Kan er een verband worden gelegd met de energietoelagen die er in 2022 en 2023 waren? Of met de Energiefondsen waar in 2025 en 2026 twee keer 60 miljoen euro in gestoken wordt?

Ook vragen de leden van de NSC-fractie nog hoe de Minister kijkt naar de opstelling van de Duitse regering omtrent de mogelijke overname van Commerzbank. Zijn grensoverschrijdende bankfusies in de EU volgens de Minister wenselijk? Hoe kijkt de Minister naar een eventuele overname van ABN AMRO door een buitenlandse partij?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken ten behoeve van de vergaderingen van de Eurogroep en Ecofinraad van 7 en 8 oktober 2024. Zij hebben daarover nog de volgende vragen.

De leden van de D66-fractie merken op Nederland het rapport van de heer Draghi over het concurrentievermogen van de Europese Unie vooral ziet als een oproep aan lidstaten om nationale hervormingen te blijven doorvoeren en ruimte te blijven maken voor noodzakelijke investeringen. Op welke noodzakelijke investeringen wordt hier bedoeld en zijn dat niet juist de investeringen (onderwijs, onderzoek, Nationaal Groeifonds, klimaat, transitie landbouw) waar dit kabinet op bezuinigt? Kan de Minister concrete voorbeelden geven van nationale hervormingen uit het Draghi-rapport die in Nederland terugkomen in het Regeerprogramma? Betekent de appreciatie dat het rapport vooral een oproep is aan lidstaten om nationale hervormingen te blijven doorvoeren, dat het de aanbevelingen die gericht zijn aan de Europese Unie niet ondersteunt of dat ze die niet belangrijk vinden?

Is de Minister bereid om voor het aanstaande debat over het Draghi-rapport in detail een overzicht te geven van alle aanbevelingen, en daarbij te vermelden of het kabinet deze wel of niet overneemt in het nationale beleid of Europese standpuntbepaling?

De leden van de D66-fractie hebben geconstateerd dat de Franse regering een begroting heeft gepresenteerd die ver boven de afgesproken grenzen zit voor wat betreft het begrotingstekort. Kan de Minister precies aangeven op welke wijze en in welke mate de Franse begroting afwijkt van de afgesproken Europese begrotingsregels? Kan de Minister tevens hierop reflecteren en aangeven hoe hij zich hieromtrent zal opstellen in de Eurogroep en Ecofinraad?

De leden van de D66-fractie zouden de Minister kunnen steunen in een stellingname die Frankrijk stevig wijst op de gezamenlijk afgesproken begrotingsregels en sancties steunt indien Frankrijk onvoldoende actie onderneemt wordt om Frankrijk weer op het voorgeschreven uitgavenpad te krijgen.

De leden van de D66-fractie wijzen er tevens op dat Nederland in het budgettair-structureel plan zoals de Minister meedeelde ook niet voldoet aan het voorgeschreven begrotingsdoel. Denkt de Minister dat het onze onderhandelingspositie in de Eurogroep en Ecofinraad op dit onderwerp zou versterken indien Nederland wel aan het begrotingsdoel zou voldoen? Welke aanvullende actie gaat de Minister ondernemen om daaraan te voldoen? Of gaat Nederland de verlenging van de termijn naar zeven jaar aanvragen?

En welk proces voorziet de Minister bij het vaststellen van hervormingen en investeringen?

De leden van de D66-fractie constateren dat onder andere Curaçao nu in ieder geval nog op de grijze lijst staat van niet-coöperatieve jurisdicties voor belastingdoeleinden en nog niet publiek bekend is of Curaçao daar met de aangekondigde herziening nog steeds op staat. Wat vindt de Staatssecretaris ervan dat een land binnen het Koninkrijk der Nederlanden op deze lijst te vinden is? Hoe straalt dit af op Nederland? Welke actie heeft het kabinet ondernomen of is voornemens te ondernemen om Curaçao te ondersteunen actie te ondernemen om van deze lijst af te komen, indien Curaçao na de herziening nog steeds op de lijst staat?

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie stellen graag een aantal vragen naar aanleiding van het voorstel voor een vierde aanvullende Europese begroting voor 2024.

Deze leden wijzen erop dat het meerjarig financieel kader onze afspraken vast ten aanzien van de EU-begroting voor steeds vijf tot zeven jaar. De huidige termijn loopt tot 2027.

Volgens het voorliggende stuk zal de komende twee jaar de Nederlandse afdracht aan de Europese begroting met bijna 500 miljoen euro per jaar stijgen. Daarmee komt deze op meer dan 10 miljard euro per jaar uit. In het Hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat Nederland juist minder wil gaan afdragen aan de EU.

De leden van de BBB-fractie plaatsen hier dus de volgende kritische kanttekeningen bij.

De leden van de BBB-fractie willen dat er degelijk en goed met ons belastinggeld omgegaan wordt. Daarbij past niet dat onder Von der Leyen de Europese begroting steeds meer wordt uitgebreid.

De leden van de BBB-fractie vragen daarom of het kabinet kan inventariseren wat de plannen van de Europese Commissie zijn wat betreft haar begroting en aangeven dat een uitbreidende begroting geen doel op zichzelf hoeft te zijn.

De leden van de BBB-fractie merken op dat bij een goede omgang met ons belastinggeld ook niet past dat het Europees Parlement nog steeds in zowel Brussel als Straatsburg vergadert. Hier wordt al jaren over gesproken maar deze verspilling van honderden miljoen per jaar moet een keer stoppen. Kan het kabinet toezeggen dat dit in het eerstvolgende Europees overleg waar dit past op de agenda wordt opgebracht? Kan het kabinet verslag doen van de reacties van de Europese Commissie en van andere landen in dezen?

Want alleen daarmee kunnen lidstaten als Nederland genoeg draagkracht voor hun afdrachten onder hun bevolking houden.

De leden van de BBB-fractie merken verder op er geen voorstander van te zijn dat de EU steeds meer een transferunie wordt van landen in het noorden die hun zaken wel op orde hebben, naar landen in het zuiden die dit al ruim vóór Covid niet hadden. Om die reden zijn deze leden verder ook tegen EU-obligaties en nog meer gezamenlijke leningen, die de EU sinds 2021 voor het eerst zijn aangegaan. De leden van de BBB-fractie merken op dat Nederland daaraan niet (meer) wil meedoen. Nederland doet als nettobetaler immers zijn uiterste best om alles financieel op orde te hebben, met soms ook pijnlijke maatregelen voor de Nederlandse burgers. Dan mogen andere landen eerst laten zien dat zij ook bereid zijn zulke maatregelen te nemen om hun eigen huishoudboekje op orde te krijgen. Dat in plaats van te wachten op een financieel infuus uit Nederland en andere noordelijke lidstaten, zo stellen de leden van de BBB-fractie.

De leden van de BBB-fractie merken op dat zij de ontwikkelingen in Frankrijk, met zowel een sterk oplopend begrotingstekort als een sterk oplopende staatschuld met zorg volgen. Het Franse begrotingstekort is met 5,5% over 2023 bijna dubbel zo hoog als de EU-norm van 3%. Dat geldt ook voor de staatsschuld van 110%, die eigenlijk maar 60% mag zijn. Op deze manier ondermijnen zulke landen onze welvaart en stabiliteit voor de langere termijn. En dat zijn nu juist de kernwaarden van de EU toen zij werd opgericht. De leden van de BBB-fractie merken op dat het, met de behandeling van deze EU-begroting, handig is om uit te zoeken hoe de andere lidstaten er op dit vlak voorstaan.

De leden van de BBB-fractie vragen of zij een overzicht kunnen krijgen van alle EU-lidstaten inzake hun begrotingstekort en staatsschuld (dus ook van niet EMU leden).

In deze context willen de leden van de BBB-fractie ook nog iets aangeven over mogelijke EU-uitbreiding. Daar staan zij kritisch tegenover. Landen moeten echt eerst aan de Kopenhagen-criteria voldoen, en geen conflicten binnen de EU brengen. Verder mag een lidmaatschap niet automatisch leiden tot deelname aan de EMU. In veel gevallen kan een samenwerking of associatieverdrag ook voldoende zijn.

Kan het kabinet aangeven welke landen op dit moment dicht bij toetreding tot de EU zijn?

Kan het kabinet aangeven of de EU-aspiraties van Georgië inmiddels op een lager pitje zijn gezet door de nieuwe wetgeving omtrent de LHBT+-gemeenschap, die mensenrechten schendt en is dit duidelijk gemaakt aan de Georgische regering? De leden van de BBB-fractie merken op dat hierover ook schriftelijke vragen zijn gesteld.

De leden van de BBB-fractie constateren dat Frankrijk laat zien dat zelfs deelnemers aan de EMU al genoeg moeite hebben om zich aan de normen te houden. Frankrijk betaalt op dit moment bijvoorbeeld alleen al 50 miljard euro rente over haar schuld. Het is dan ook goed, zo merken deze leden op, dat Nederland zich afgelopen jaar heeft ingezet voor de dekking van de gestegen rentekosten van het 750 miljard euro kostende Next Generation EU coronaherstelfonds. Hiervan is overigens een veel te groot deel een gift. Dit programma valt immers buiten (en dus bovenop) het Meerjarig Financieel Kader. Reden te meer om als Nederland niet meer mee te werken aan nieuwe toekomstige enorme leningen als deze, hierdoor worden we immers aan te veel risicos blootgesteld.

Kan het kabinet toezeggen aan de Europese Commissie en andere lidstaten duidelijk te maken dat Nederland geen voorstander is van een nieuwe ronde gezamenlijke leningen aan te gaan of de plannen voor Eurobonds verder te onderzoeken?